

NØRRE- BRO

Nørrebro har en lang og spændende historie bag sig.

I århundreder var Nørrebro et landligt område uden for Københavns bymure. Her var landsteder og landeveje (nutidens Nørrebrogade), åer, vindmøller, kvægtorv på det nuværende Sankt Hans Torv, grønne fælleder med kreaturer og fra 1760 en kirkegård, Assistens, der aflastede begravelsespladserne i det indre København. Området måtte ikke bebygges, men skulle holdes ryddet i tilfælde af angreb fra landets fjender.

I 1853 blev byggeforbuddet hævet, og arbejderne slog sig nu ned på Nørrebro, mens etagebyggeriet skød i vejret. Her var fattigdom og slum. Først i slutningen af 1900-tallet blev der saneret og skabt lys og luft i kvarteret.

Bydelen er i dag et af de mest multikulturelle i København og rummer alle dele af det danske samfund.

Nørrebro har mange grønne åndehuller. Byfornyelsesprojekter har siden år 2000 skabt nye, grønne arealer eller renoveret de eksisterende til glæde for områdets beboere og besøgende. Også de grønne områder fortæller en klar historie om bydelens fortid med ungdomsoprør (Folkets Park) og baneområde (Nørrebroparken).

ASSISTENS KIRKEGÅRD

Når du træder inden for på Assistens Kirkegård, forlader du Nørrebro's pulserende liv og kommer ind i en grøn oase, der summer af historie.

Københavnerne har i den grad taget denne kirkegård til sig, og mange bruger bydelens største grønne område som et opholdssted til ro og fordybelse. Rammerne er et smukt haveanlæg med eksotiske træer og buske og imponerende gravmonumenter. Assistens Kirkegård er på én gang et udendørs museum, en mindepark og et grønt åndehul, hvor du kan vandre og nyde årstidernes skiften med respekt for områdets funktion som en begravelsesplads, der endnu er i brug.

Assistens Kirkegård var i godt 100 år Københavns hovedbegravelsesplads og forbindes historisk især med guldalderen. Mange af Danmarkshistoriens store skikkelser er begravet her, for eksempel Søren Kierkegaard (1813-1855) og H.C. Andersen (1805-1875) – og i nyere tid Niels Bohr (1885-1962) og Dan Turéll (1946-1993).

Kirkegården åbnede i 1760 og var dengang for de fattige, de unavngivne og de dødfødte. Der var ikke længere plads til at begrave inden for Københavns bymure, og derfor fik begravelsespladsen tilnavnet Assistens, en hjælpekirkegård. Siden fandt adelsfamilier, udlændinge, kunstnere, videnskabsmænd, hoffolk og tjenestemænd, købmænd og deres tjenere vej til deres sidste hvilested her.

FOR DIG MED BØRN ●●

Et sted, hvor børn og unge kan diskutere livets store spørgsmål, er Etisk Værksted for børn og unge, som ligger i Kapellet på Assistens Kirkegård. Dette videnspædagogiske aktivitetscenter fortæller om kirkegården som et "museum" for både kulturarv og samtidshistorie og rejser spørgsmålet om, hvilken størrelse livet egentlig er på baggrund af kirkegårdens mange afdøde. Her bliver der sat fokus på dansk kultur i fortid og nutid og etiske og filosofiske overvejelser. Der er undervisningstilbud til børn fra 3. klasse og opefter i Etisk Værksted.

En grøn oase, der summer af historie

Du kan naturligvis også tage børnene med på en travetur på kirkegården for at studere områdets rige kulturarv og natur – eller blot for at nyde en stille stund i storbyen.

FOR DIG, DER ELSKER KUNST OG KULTUR

På Assistens Kirkegård er der kunst og kultur ad libitum. Tag for eksempel med på en guidet rundvisning og se en del af de mange smukke og bemærkelsesværdige gravmæler over kendte og mindre kendte personer fra de sidste 250 år. Du kan studere billedsproget på gravstenene og danne dig et indtryk af den begravedes personlighed – det var nemlig det, gravmonumenternes tegn, symboler og inskriptioner blev brugt til. Der er desuden rundvisninger om guldalderens store personligheder, der omgav H. C. Andersen (1805-1875), som også ligger begravet her, og forskellige andre guidede ture med kulturhistorisk indhold. Det er Center for Kirkegårde under Københavns Kommune, som bestyrer kirkegården, laver rundvisninger og lydvandring m.m.

FOR DIG, DER ELSKER NATUR

I Kulturcentret på kirkegården kan du finde kort og foldere med forslag til specielle naturture på kirkegården. Der er mange ynglende fugle på Assistens Kirkegård, for eksempel blåmejser, gærdesmutter, store flagspætter, spurvehøge mv. I sommerhalvåret ankommer grænder, havesangere,

mursejlere, rødhalse, sangdrosler og mange flere til området. Kirkegårdens talrige eksotiske planter og træer er som en botanisk have med sjældne flora fra Afrika, Asien og Amerika.

FAKTA

På www.assistens-kirkegaard.dk kan du læse mere om **Assistens Kirkegård**, downloade en lydvandring til din mp3-afspiller, som fortæller om kirkegårdens historie og udvalgte monumenter, samt finde forskellige brochurer, der beskriver kirkegårdens interessante, historiske gravsteder.

I anledning af Assistens Kirkegårds 250-års jubilæum i 2010 udgav Københavns Kommunes Center for Kirkegårde bogen **Assistens 250**, der fra forskellige vinkler opsummerer kirkegårdens enestående kulturværdier. Alle kirkegårdens godt 2000 bevaringsværdige gravsteder er opregnet i udgivelsen.

ÅBNINGSTIDER

1. april til 30. september, kl. 07.00-22.00
1. oktober til 31. marts, kl. 07.00-19.00

Læs mere på www.kk.dk/grønneområder

NØRREBRO-PARKEN

Nørrebroparken er Nørrebros største sammenhængende grønne område og er perfekt til alt fra solbadning og lektielæsning til fysiske aktiviteter. Parken besøges både af kvarterets mangfoldige beboerskare, men er også et godt udflugtsmål for dig, der bor lidt længere væk. Forsyninger til visitten kan hentes i de nærliggende caféer og kiosker.

Nørrebroparken blev anlagt i 1930'erne på et område, der blev tilovers efter nedlæggelse af den gamle Nørrebro Station og baneterrænet. Med en arkitektonisk ansigtsløftning i 2007 er parken opgraderet i både form og indhold og benyttes i dag på en helt anden måde end tidligere.

På grund af metrobyggeri er parken dog lidt ved siden af sig selv. Dele af den vil i de kommende år være byggeplads.

Parken rummer store græsplæner, træer og en grøn cykelsti som nabo samt baner til fodbold, basketball, volleyball og cykelpolo. Efter ansigtsløftningen i 2007 huser parken

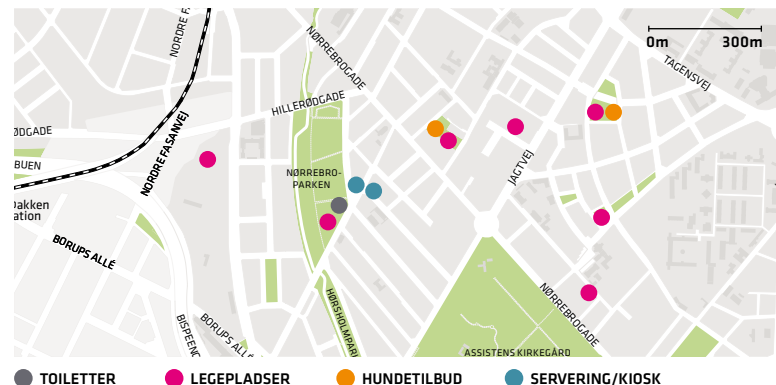
nu for eksempel også markedshaller til store arrangementer, som koncerter og Kulturelle Markedsdage, som er en årligt tilbagevendende begivenhed. Ved den ene af disse markedshaller ligger et skateanlæg, som tiltrækker mange, både dem, der deltager aktivt, og dem, der bare kigger på.

Mange bruger parken til solbadning og finder fred og ro blandt de mange småbakker, der danner en naturlig afskærmning for fodboldspillere, legende børn og skatere.

Er du på picnic, er der opsat en række griller i nærheden af Hillerødgade, som frit kan benyttes.

FOR DIG MED BØRN ●●

Legepladsen i Nørrebroparken går under navnet Bermudatrekanten. Her kan børnene boltre sig mellem en havareret flyvemaskine, et grundstødt skib og en stor hval. Der er også bordtennis, soppesø (i sommerhalvåret), gynger, boldbane, legecykler, sandkasser og meget andet. Legepladsen er bemandet, og indenfor i

Legepladsen i Nørrebroparken går under navnet Bermudatrekanten

legepladsens legehus kan børnene spille spil og bordfodbold, tegne, se på akvariefisk mv. Metrobyggepladsen, som ligger ved Hillerødgade, vil med sikkerhed imponere både små og store med hang til de store maskiner.

FOR DIG, DER ELSKER NATUR

Nyd den fredede lindeallé, der vokser i parkens midterste stykke mellem Stefansgade og Hillerødgade, og den varierede samling af nåletræer, som giver den et anderledes præg. Den grønne cykelrute, der løber gennem parken, tager dig videre til andre dele af København. Cykelruten følger det gamle jernbanespor mellem Nørrebro og Frederiksberg.

Har du hund, er der mulighed for at lade den løbe frit i hundegården ved Jagtvej.

FAKTA

CAFÉ OG RESTAURANT

I gaderne omkring parken finder du masser af caféer og restauranter.

AKTIVITETER

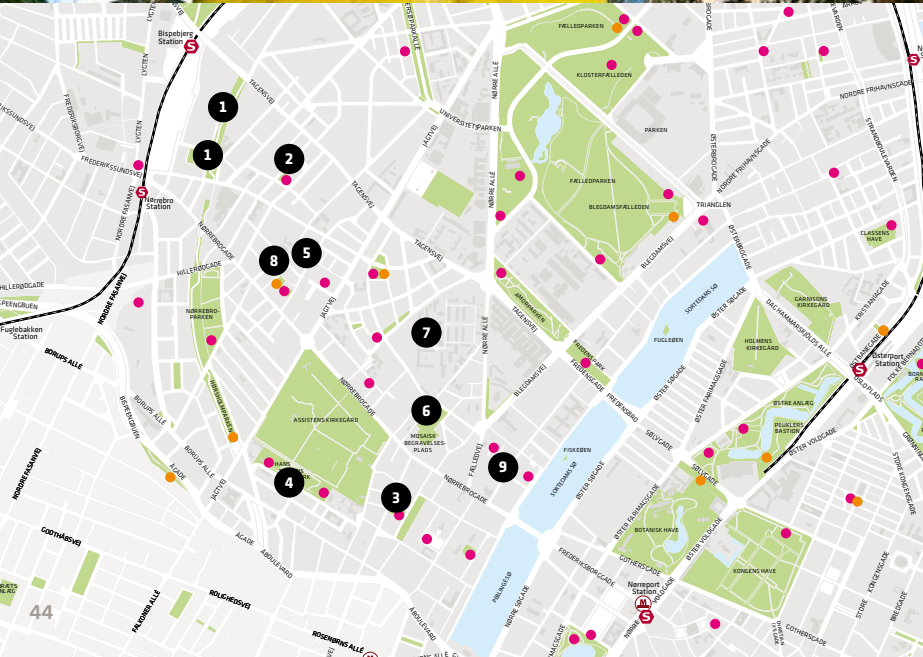
Kulturelle Markedsdage: www.kultmark.dk

FACILITETER

Der er grillfaciliteter til fri afbenyttelse i nærheden af Hillerødgade.

Læs mere på www.kk.dk/grønneområder

SMÅ PARKER NØRREBRO

OVERSIGT

1 SUPERKILEN

Superkilen er et stort parkprojekt i Mimersgadekvarteret på Nørrebro. Parken, som forventes færdig i september 2011, går fra Nørrebrogade til Tagensvej og er en hyldest til det multikulturelle Nørrebro. Den kommer til at rumme bænke, skilte, papirkurve, legeredskaber og meget mere fra hele verden.

Grundidéen i projektet er at opdele Superkilen i tre zoner med hver deres funktion og farve. Rød er sport, grøn er børn, og sort er basar og marked.

I hele området bliver der plantet mindre trægrupper, fordelt efter træsorter, blomstringsperioder, farver samt oprindelse fra forskellige regioner i verden. Beplantningen vil spille sammen med det inventar, der bliver sat op, og dets historie og oprindelseslande.

2 BANANNA PARK

Med BaNanna Park i Nannasgade har nørrebroerne fået endnu en grøn oase med plads til at lege, spille bold, klatre, grille, gå en tur eller bare slappe af. I parken finder du en 14 meter høj klatreportal, som byder på forskellige ruter med meget forskellige sværhedsgrader. Klatreportalen drives af Nørrebro Klatreklub, som afholder forskellige arrangementer og konkurrencer her.

Parken er opdelt i tre områder og et stiforløb, der kaldes Junglen, Plænen, Pladsen og Loopet. Junglen er grøn og frodig og henvender sig især til lidt mindre børn. På Plænen med de to bananformede volde rundt om kan du spille bold og dyrke andre pladskrævende aktiviteter. Pladsen giver

dig muligheder for at vise dine evner som petanquespiller i feltet med grus eller spille basketball og bordtennis. Her er også bænke til et hvil. Asfalteret Loopet forbinder alle tre zoner i parken og kan bruges til løbebane, cykel- eller rulleskøjteløb.

3 FOLKETS PARK

Folkets Park og Folkets Hus blev grundlagt i 1971 som et privat initiativ fra kvarterets beboere efter nedrivning af en tidligere boligbebyggelse. Beboerne ønskede at udvikle området til en grøn oase i byen, og det er det fortsat efter at være blevet renoveret i 2008. Her finder man for eksempel en opholds- og arrangementsplæne, en bålplads og en legeplads. I Folkets Park er der også bænke, borde, plæner til solbadning og en sjov bro, som giver en fin udsigt over den lille bypark. Folkets Park anvendes af en blandet skare af børn, studerende, hjemløse, unge, ældre mv. – ren nørrebrosk mangfoldighed.

Folkets Hus ved siden af parken benyttes af forskellige foreninger og enkeltpersoner til musik, dans, kunst, til møder og andre kulturelle formål.

4 HANS TAVSENS PARK

I Hans Tavsens Park kan man drømme sig ned til Rom. Bronzeskulpturen af Moses holder nemlig tankefuldt med livet her med sin ene arm hvilende på lovens tavler. Originalen af ham står i kirken San Pietro in Vincoli i Rom (Michelangelo Buonarrotti (1475-1564)). Hans Tavsens Park er også hjemsted for Laokoon-gruppen, hvis original står i Vatikanmuseerne. Laokoon hører hjemme i den græske mytologi, hvor han var søn af Acoetes, der var præst for havguden Poseidon. Laokoon advarede trojanerne mod at tage den trojanske hest ind i Troja. Havguden hævnedes ved at lade ham og hans to sønner dræbe af to slanger. Skulpturen forestiller en kæmpende Laokoon med slangerne viklet omkring sig.

Søger man mindre ånd og mere fysisk udfoldelse, kan man benytte parkens to bemandede legepladser og klatrevæg og bagefter køle af under den storblostmrende japanske røn, kvædetræerne og hængeasken. Legepladsen i den vestlige ende er et populært mødested for de 10-16-årige, mens den i den østlige ende tiltrækker flest 0-10-årige.

5 ODINS LOMME

Hop ned i Odins Lomme i Odinsgade. Den er Københavns første storbyhave fra 2009, og her kan du tage dig et grønt pusterum blandt letløvede træer og blomstrende buske. Vegetationen bryder op gennem betonfladen midt i Nørrebro's asfaltjungle og indbyder besøgende til et hvil med pasteller og graffiti inden for øjenhøjde på den tilstødende ejendoms gavl. Børnene kan udfolde sig på legepladsen i den ene ende af Odins Lomme.

6 MOSAISK KIRKEGÅRD

Bag den høje, røde mur i krydset Møllegade/Guldbergsgade gemmer den gamle, jødiske kirkegård fra 1693 sig. Her er 5500 jøder begravet. På arealet, der fylder to fodboldbaner, kan københavnere dykke ned i kulturhistorien eller blot nyde en fredelig visit, når kirkegården holder åbent for offentligheden i perioden 1. april til 31. oktober. Besøg på kirkegården går indtil videre gennem Dansk Jødisk Museum, som arrangerer ture dertil for grupper op til 20 personer. Det er planen, at begravespladsen på sigt skal holde åbent for offentligheden tre dage om ugen.

7 DE GAMLES BY

Høns og kaniner på Indre Nørrebro? Jo, de findes, nemlig i den 50.000 m² store, offentlige park i De Gamles By. Parken har tidligere været en af byens ukendte, grønne perler, men projektet ByOasen arbejder på at synliggøre området og igangsætte flere natur- og friluftaktiviteter her i samarbejde med kvarterets børn og voksne. Du kan blandt andet besøge parkens små kolonihaver og væksthuse, og så er der indhegninger med høns og kaniner, som kan begejstre flere aldersgrupper. En bynaturpark og en bybondegård med naturværksted, bålplads og meget andet er målet for ByOasen.

8 THORS HAVE

Den nordiske gud Thor har lagt navn til Thors Have i Mimersgade. Derfor har den nordiske mytologi inspireret havens forskellige udtryk ved istandsættelsen i 2009-2010. Her står for eksempel en ask, som skal illustrere Livets træ Yggdrasil, og i asfaltfladen kan du læse uddrag af den mytologiske historie, der blandt andet beskriver tordenguden Thor. Haven er frodig og omkranset af hække, græsbelædede volde og letløvede træer. Her er et boldbur og en hundegård, der er udformet som en kolonihave med stakit og flag.

9 WESELSGADE

Den bemandede legeplads i Wesselsgade er både for små og store børn. Den ligger i en lukket gård et stenkast fra Søerne. Her er bænke til de voksne og blandt andet svævebane, gynger, cykelbane og sandkasse til de små. Legepladsen er omkranset af buske og træer, så der også er noget pænt og grønt for øjnene at kigge på. Indenfor i det pædagogiske personales hus kan der spilles Playstation, bordfodbold, minibordtennis, computerspil samt bræt- og kortspil.

